

Posudek na bakalářskou práci

VÍŠEK, Lukáš: *Pplk. Josef Šimůnek: biografie příslušníka československých zahraničních jednotek*. Bakalářská práce, Ústav českých dějin Filosofické fakulty University Karlovy v Praze, 90 stran včetně příloh, vedoucí práce prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.

V poslední době se stále častěji ozývají hlasy, že životopisné studie patří již k „přežitým“ formám historiografie. Jelikož tento názor nesdílím, jsem dosti rád, že i nadále vznikají studentské práce, jež využívají biografický postup a věnují se mapování životních příběhů konkrétních lidí na pozadí „velkých“ dějin. K těmto studiím patří i bakalářská práce Lukáše Víška, která se zabývá životním příběhem podplukovníka Josefa Šimůnka. Ten by mohl sloužit jako modelový případ celé generace československých důstojníků, kteří prošli vzdělávacím systémem prvorepublikové armády, aktivně se účastnili domácího i zahraničního odboje za druhé světové války, aby pak posléze byli pronásledováni komunistickým režimem a dožili svůj život v podřadných profesích.

Úkol, který si autor práce vytknul, tedy zmapovat životní osudy Josefa Šimůnka, se mu zajisté podařil, a to na úrovni odpovídající požadavkům bakalářské práce. Lukáš Víšek při jejím psaní využíval poměrně širokou pramennou základnu – od dokumentů vojenské administrativy, přes spisy Státní bezpečnosti či memoáry Šimůnkových přátel až po osobní svědectví. Nicméně některé okolnosti týkající se těchto pramenů by měly být podle mého názoru více vysvětleny. Autor se často odvolává na výpověď neteře Josefa Šimůnka Marie Kafkové-Balcarové. Není však zřejmé, zda s ní uskutečnil rozhovor či zda vycházel ze sepsaných vzpomínek. Na str. 13 tak odkazuje na „Vzpomínky Marie Kafkové-Balcarové“, zatímco o stranu dále uvádí „Vyprávění Marie Kafkové-Balcarové“. Jestliže autor s touto pamětnicí vedl rozhovor (což pokládám za pravděpodobnější), měl by to uvést. Taktéž mi po přečtení práce není příliš jasné, proč autor více nevyužíval paměti Josefa Šimůnka – poprvé je cituje až na str. 43, tedy za polovinou vlastního textu. Nedozvíme se ovšem, kdy byly tyto paměti sepsány, kde se nacházejí (zda v soukromém držení rodiny nebo v některém archivu) a jak jsou rozsáhlé.

Na práci velice oceňuji, že autor se nesoustředil pouze na profesní dráhu zkoumané osobnosti, ale snažil se popsat i každodenní život Josefa Šimůnka v jednotlivých prostředích (v hranické akademii, ve službě v prvorepublikové armádě, ve Francii a ve Velké Británii). A to i tehdy, když nebyl vždy k dispozici dostatek pramenů. Za poněkud méně vydařené ovšem

považují určité psychologizující pokusy o rekonstrukci smýšlení či jednání zkoumané osobnosti. „Charakter Josefa Šimůnka byl poměrně diferentní, jinak se choval v zaměstnání a jinak v osobním životě. ... Jeho plachost mu byla předurčena do společnosti civilistů, nikoliv vojáků“ (str. 26). „Po téměř šesti letech se Josef Šimůnek vrátil do vlasti, lidé je vítali, nadšení propukalo všude, kde se objevili, ale i přesto už v jeho mysli delší dobu cirkulovaly myšlenky na domov“ (str. 66). V obou těchto případech autor neodkazuje na žádný zdroj, jedná se tedy patrně o jeho hypotézy. Obdobná psychologizující „vcítění se“ do zkoumané osobnosti je spíše typická pro žurnalistické pojetí, historik píšící vědeckou práci by se podle mého názoru měl obdobných postupů vyvarovat. Co se týče osobnostní charakteristiky Josefa Šimůnka, autor opomíjí jeden, dle mého názoru poměrně důležitý prvek – a sice náboženské vyznání. Pouze okrajově zmiňuje, že byl hluboce věřícím křesťanem, neuvádí ale, zda se hlásil ke katolické či evangelické církvi. Domnívám se, že právě náboženství mohlo hrát v názorovém vývoji Josefa Šimůnka důležitější úlohu, než by se mohlo na první pohled zdát (např. v jeho odmítání komunismu a Sovětského svazu). Autor také nevysvětluje, kde Josef Šimůnek získal titul inženýra, který je uveden na jeho hrobě (str. 90). Jednalo se o titul získaný studiem na Vysoké škole válečné?

Práci považuji za velice zdařilý portrét Josefa Šimůnka. Autor je v líčení jeho životního příběhu dosti pečlivý a snaží se dopátrat okolností, jež nejsou z dostupných pramenů vždy zřejmé. To se však již nedá říci o jeho interpretaci „velkých dějin“, kdy v některých případech sklouzává k přílišným zjednodušením. „Do svých domovů se začali vracet vojáci a začínali tam, kde před válkou skončili“, píše kupříkladu o návratu vojáků z první světové války, aniž by ale bral v potaz, že tito lidé si často z fronty odnášeli zážitky, které je poznamenaly na celý život (str. 12). V pasáži o příklonu Německa k militarizaci a zbrojení ve třicátých letech zase opomíjí převzetí moci nacisty, které v tomto procesu sehrálo klíčovou roli (s. 15). To, že se autor v těchto „velkých dějinách“ někdy poněkud ztrácí, je dosti zřejmé z pasáže o záříjových událostech roku 1938 – autor je totiž omylem situuje do října (str. 32).

Celkově pozitivní dojem z práce také poněkud kazí velké množství překlepů a pravopisných chyb, především v interpunkci. Působí to dojmem, že autor si svoji práci před jejím odevzdáním ani nepřečetl (velké množství takových chyb se nachází v závěru). Taktéž se v práci nachází řada stylistických neobratností, které zbytečně kazí celkový pozitivní dojem z práce. Pochybuji o tom, zda je možné psát o „komparaci osoby“ (str. 9) – spíše bych hovořil o komparaci životních osudů či příběhů. Taktéž označení Josefa Šimůnka za „silného věřícího“ (str. 27) není nejšťastnější, o formulaci, že Josef Šimůnek „žil v pozadí Ludvíka Killingerů“ (str. 23) již ani nemluvě.

Na práci je třeba též ocenit obrazovou přílohu. Celkově se domnívám, že i přes některé výše popsané připomínky práce Lukáše Víška splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Navrhuji ji klasifikovat známkou velmi dobře.

4. září 2013

PhDr. Petr Koura, Ph.D.